

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/16/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418010624
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8418010624.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 04.07.2018 v trestnej veci obžalovaného Y. W. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 9T/17/2018 zo dňa 13.04.2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/,e/, ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.
Obžalovanému Y. W., nar. XX.XX.XXXX v O., trvale
bytom D., t. č. v Ústave na výkon väzby v F.,

u k l a d á

podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 5 (piatich) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 9T 17/2018 zo dňa 13.04.2018 bol obžalovaný Y. W., nar. XX.XX.XXXX uznaný vinným zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

- v dňoch X.X.XXXX, XX.X.XXXX a XX.X.XXXX v S., okr. O., na ul. W. č. 3, v prenajatom byte, kde trvale býva, opakovane zneužíval svoju nevlastnú chorú dcéru mal. A.B., nar. XX.X.XXXX v čase, keď boli sami doma tým spôsobom, že si s ňou ľahol na posteľ, kde si ona stiahla nohavičky pod kolená, vyhrnula si tričko a podprsenu, a obžalovaný ju hladkal po tele, po zadku, po prsiach, po prirodzení, bozkával ju na pery, a to aj napriek tomu, že vedel, že maloletá A.B. je ťažko zdravotne postihnutá, trpí „Downovým syndrómom“ a vedel, že v tom čase nedovŕšila 15 rok veku života, pričom jej nespôsobil žiadne zranenia.

Za to mu bol uložený:

Podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 7 (siedmich) rokov a 8 (ôsmich) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obžalovaný na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bolo obžalovanému uložené ochranné protialkoholické liečenie a ochranné sexuologické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote písomne prostredníctvom svojho obhajcu obžalovaný odvolanie, a to len proti výroku o treste, v ktorého dodatočne predložených písomných dôvodoch uviedol, že uložený trest je podľa jeho názoru vzhľadom na okolnosti prípadu neprímerane prísny. Podľa odvolateľa mu mal byť uložený trest s použitím § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., a to trest odňatia slobody s podmieneným odkladom na primeranú skúšobnú dobu za súčasného uloženia sexuologického a protialkoholického liečenia ústavnou formou. Podľa názoru odvolateľa postačoval už výkon väzby, pričom z hľadiska ochrany spoločnosti sa účel trestu najviac naplní, keď obžalovaný absolvuje ochranné liečenie ústavnou formou. Svoj návrh odôvodnil tým, že okrem hladenia tela poškodenej k ničomu inému nedošlo, pričom išlo len o najviac trojnásobnú záležitosť a také konanie nespôsobil poškodenej žiadne fyzické ani psychické následky. Obžalovaný poukazoval aj na to, že svoje konanie do veľkej miery nevedel ovládať a zastaviť, pričom svoje konanie oľutoval. Ďalej obžalovaný poukazoval na to, že doposiaľ nebol súdne trestaný, okrem prípadu zahladeného odsúdenia za trestný čin opilstva v roku 1989, má 51 rokov, má evidovaný jeden priestupok, požíva alkohol no dobrovoľne sa začal liečiť, mal ťažké detstvo, ktoré ovplyvnilo jeho následný život, pričom znalci nezistili, že by bol agresívnym typom človeka so sklonmi k násiliu. Jeho osoba a možnosti nápravy tak podľa jeho názoru tiež odôvodňujú jeho návrh na uloženie trestu. Obžalovaný dodal, že ho možno považovať za bezúhonného občana, ktorý nikdy nebol vo výkone trestu odňatia slobody ani vo výkone väzby, spáchanie predmetného skutku zásadne ovplyvnila duševná choroba, ktorou trpí, hoci nadmerne požíva alkohol, jeho požívanie u neho nevyvoláva potrebu konfliktov, vo väzbe je už deväť mesiacov, správa sa slušne, dodržiava režim, formácia obžalovaného prebieha v žiaducom sociálnom smere, uvedomuje si potrebu absolvovania nariadených ochranných opatrení, je ochotný podrobiť sa obom nariadeným ochranným liečeniam, svoje konanie počas celého trestného konania oľutoval, o maloletú sa staral, mal ju rád a mali pekný vzťah.

Tiež obžalovaný poukázal na to, že v čase činu trpel sexuálnou deviáciou typu C, jeho rozpoznávacie schopnosti boli mierne znížené a ovládacie schopnosti boli znížené približne o polovicu, pričom po absolvovaní ambulantnej sexuologickej liečby a dodržiavaní abstinencie dôjde podstatnou mierou k zníženiu jeho nebezpečnosti pre spoločnosť. Podľa obžalovaného, jeho príčetnosť bola znížená podstatne, čomu nasvedčovalo to, že po odchode matky maloletej s maloletou zostal sám, jeho schopnosť ovládnuť svoje konanie bola v tej chvíli podstatne znížená, pričom sám úmyselne, cielene nevyvolával situácie, aby s maloletou zostal sám, ale sa neovládal, keď sa mu naskytla príležitosť. V odôvodnení svojho odvolania navyše obžalovaný poukazoval aj na to, že keď okresný súd ukladal trest odňatia slobody, nezohľadnil skutočnosť, že obžalovaný naplnil objektívnu stránku trestného činu sexuálneho zneužívania tým najmiernejším spôsobom, pričom hladenie intímnych partií cez oblečenie obžalovaný nepovažoval za konanie, ktoré by samo osebe bolo trestným činom, pričom konal za okolnosti, že nevedel v dôsledku duševnej choroby z polovice svoje konanie ovládať. Neprimeranú prísnosť uloženého trestu potom videl v tom, že trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov a 4 mesiace by patrilo páchatelovi najťažšej formy spáchania činu napr. opakovanej súložie, orálneho, análneho styku či iných sexuálnych praktík spôsobiacich pritom fyzické a psychické následky poškodenej osobe. Preto podľa názoru obžalovaného nebol dôvod, pre ktorý by bol nevyhnutný výkon trestu odňatia slobody až takmer osem rokov na to, aby si sám uvedomil závažnosť svojho konania a uložený trest nebol nevyhnutný ani z dôvodu ochrany spoločnosti, pričom zmenšená príčetnosť, osoba obžalovaného a okolnosti prípadu odôvodňovali postup podľa § 39 Tr. zák. aj vzhľadom na čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Svoje odvolacie dôvody obžalovaný zhrnul do návrhu, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a pri použití ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. alebo § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. mu uložil primeraný trest.

Na základe takto podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým

odvolateľ podal odvolanie, teda obidvoch častí výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a nezistiac chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne ale by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k nasledujúcim záverom.

V posudzovanej trestnej veci bolo, podľa názoru krajského súdu, pred súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie v podstate v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por. pre správne zistenie skutkového stavu nevyhnutné. Krajský súd pre potreby svojho rozhodnutia doplnil dokazovanie o oboznámenie hodnotenia obžalovaného z výkonu väzby.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že okresný súd oprel svoje rozhodnutie o druhu a výmere trestu o zistenie prevahy poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. j) Tr. zák. nad neprítomnosťou priťažujúcich okolností uvedených v § 37 Tr. zák., pričom nevzal do úvahy postihnutie za priestupok, ktorý sa stal pred viac ako rokom, vzhľadom na to, že podľa jeho názoru išlo o priestupok drobného majetkového charakteru a pri absencii priznania obžalovaného mal za to, že ľútosť obžalovaného smerovala iba k situácii, v ktorej sa ocitol a nie ku skutku, ako takému, kedy navyše absentovalo aj jeho priznanie. Zohľadniac tento pomer, okresný súd upravil zákonom stanovenú trestnú sadzbu uvedenú v § 201 ods. 2 Tr. zák. znížením jej hornej hranice o jednu tretinu a ukladal trest v trestnej sadzbe 7 rokov až 10 rokov a 4 mesiace a po zohľadnení okolnosti, že obžalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný, že z miesta bydliska je v podstate hodnotený kladne, až na nadmerné požívanie alkoholických nápojov, avšak bez vplyvu na jeho správanie na verejnosti, okresný súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby v trvaní 7 rokov a 8 mesiacov, ktorý považoval vzhľadom na závažnosť konania obžalovaného za primeraný, naplňajúci účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. s dôrazom na zabránenie obžalovanému v páchaní trestnej činnosti a jeho prevýchovy uvedením si závažnosti svojho konania. Okresný súd sa síce stotožnil zo závermi znalca MUDr. U. U. J., ktorý uviedol, že ovládacia schopnosť obžalovaného v čase skutku bola forenzne podstatne znížená práve v dôsledku zistenej sexuálnej deviácie, no nedospel k záveru o zmenšenej príčetnosti obžalovaného v čase spáchania skutku a neaplikoval u obžalovaného inštitút mimoriadneho zníženia trestu. Podľa okresného súdu zníženie ovládacej schopnosti približne na polovicu, nebolo postačujúce pre záver, že príčetnosť obžalovaného bola zmenšená, lebo samotné správanie sa obžalovaného v čase jednotlivých skutkov, kedy využil situáciu neprítomnosti matky poškodenej v domácnosti podľa okresného súdu svedčilo o racionálnom, premyslenom konaní a nie o náhlom nekontrolovanom pude, ktorý by svedčil zmenšenej príčetnosti tohto páchatel'a, pričom keď F. W. vošla do bytu a videla obžalovaného sexuálne zneužívať jej dcéru, javil sa síce roztržitý, ale s ňou racionálne komunikoval ohľadom peňazí na účte. Okresný súd poukazujúc len na možnosť a nie povinnosť postupu podľa § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. tak dospel k záveru, že zníženie schopnosti ovládať svoje konanie pod vplyvom sexuálnej deviácie nebolo v tomto prípade z trestnoprávneho hľadiska takého charakteru a rozsahu, ktorý by zodpovedal zmenšenej príčetnosti. Ochranu spoločnosti by nebolo podľa názoru okresného súdu možné dosiahnuť trestom kratšieho trvania za súčasného uloženia ochranného liečenia, pretože súdom uložený trest má byť pre obžalovaného odstrašujúcim do takej miery, aby sa podobného konania v budúcnosti nedopúšťal a ochranné liečenie slúži iba na zabezpečenie odstrašujúceho účelu trestu odstránením príčin páchania trestnej činnosti.

Krajský súd sa so závermi okresného súdu vo výroku o treste nemohol v celom rozsahu stotožniť, pretože vzhľadom na skutkové zistenia znalca JUDr. P. U. J. okresný súd dostatočne nezohľadnil podstatnú skutočnosť týkajúcu sa osoby obžalovaného, ktorá významne, nezávisle na jeho vôli, ovplyvnila jeho konanie, a ktorá spočívala v negatívnom vplyve zistenej sexuálnej deviácie tohto páchatel'a, ktorá bola výsledkom organických zmien jeho mozgu, lebo pod priamym vplyvom zistenej sexuálnej deviácie obžalovaný nemohol vo forenzne významnom rozsahu ovládať svoje konanie.

Vo všeobecnosti treba poukázať na to, že v zmysle platnej právnej praxe stav zmenšenej príčetnosti nemusí byť nutne dôvodom k uloženiu miernejšieho trestu. S. čin spáchaný v stave zmenšenej príčetnosti sa totiž nestáva vždy menej nebezpečným. Stav zmenšenej príčetnosti má totiž dvojaký rozdielny význam, keď na jednej strane znižuje mieru zavinenia páchatel'a a na druhej strane spravidla zvyšuje nebezpečnosť osoby páchatel'a. Aj z týchto hľadísk treba potom veľmi starostlivo a individuálne hodnotiť stupeň spoločenskej nebezpečnosti spáchaného trestného činu pre spoločnosť. /Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 01.11.2003, sp.zn. 1 To 11/1999/

Z predloženého spisu vyplynulo, že znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria / liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria/, Sexuológia JUDr. P. U. J. u obžalovaného zistil deviantnú sexualitu tzv. typu C, ktorá bola dôsledkom chronického užívania alkoholu a poškodenia mozgu cievnou mozgovou príhodou a pod vplyvom týchto zmien mozgového tkaniva sa narušili vodítka pre štandardný výber primerane zrelej ako telesne aj fyzicky vyspelej sexuálnej partnerky a hoci pod vplyvom organických zmien osobnosti obžalovaného boli jeho rozpoznávacie schopnosti v čase skutku znížené iba mierne, forenzne nepodstatne, tak pod vplyvom zmenenej sexuality boli jeho ovládacie schopnosti znížené forenzne podstatne, pričom uvedená deviácia je natoľko významná, že znalec odporúčal ochranné sexuologické liečenie ústavným spôsobom práve kvôli negatívnemu vplyvu zistenej deviácie na správanie sa obžalovaného. Pritom nebolo preukázané, že by o existencii svojej sexuálnej deviácie obžalovaný vedel. Nič na tom nemení skutočnosť, že znalec evidentne len pre názornosť uviedol, že toto zníženie nastalo približne o jednu polovicu. Zníženie ovládacích schopností obžalovaného, podľa názoru krajského súdu, nemožno považovať za nepodstatné a za také, ktoré by obžalovaný prekonal racionálnym správaním, pretože podľa znaleckých zistení môže v dôsledku uvedenej sexuálnej deviácie u obžalovaného dôjsť k sexuálnemu vzrušeniu aj pri inom objekte ako je dospelá fyzicky a psychicky vyspelá žena, môže to byť aj mladé dievča, hoci aj s Downovým syndrómom, či osoba mužského pohlavia, a to aj v neeroticknej situácii, napr. v obchode a až podávaním tlmivých preparátov v rámci ochrannej sexuologickej liečby bude podľa znalca u obžalovaného znížené sexuálne pudenie, bude znížená nebezpečnosť jeho správania a podľa názoru krajského súdu je vysoko pravdepodobné, že takto dôjde k ovplyvneniu jeho správania sociálne žiaducim smerom, teda sa mu zároveň, po obmedzení osobnej slobody primeraným trestom odňatia slobody, zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti.

Matka poškodenej opakovane potvrdila, že od poškodenej odišla pre peniaze do bankomatu, a že vždy pri svojom odchode prenechávala svoju dcéru opatere obžalovaného. Z dokazovania nevyplývalo, že by obžalovaný vykonal nejaké úkony smerujúce k tomu, aby dosiahol odchod matky maloletej poškodenej z domu plánujúc sexuálny útok na poškodenú, a že by sa na svoj čin dôkladne pripravil, že by v tomto smere konal premyslene. Z preukázanej dôkaznej situácie skôr vyplynulo, že obžalovaný spontánne zneužil príležitosť, že matka poškodenej z domu odišla, a bez toho, aby bolo preukázané, že by počas skutku požil alkohol napr. na odstránenie vnútorných zábran vo svojom sebaovládaní následne došlo k prejavu jeho sexuálnej deviácie, ktorá forenzne významne ovplyvnila jeho schopnosť sa ovládať až do tej miery, že sa dopustil predmetného skutku. Obžalovaný teda konal v, na jeho vôli nezávisle vytvorenej, situácii, na ktorú sa nijako vopred nepripravil.

Zmenšená pričetnosť obžalovaného v čase spáchania trestného činu bola výlučne prejavom sexuálnej deviácie obžalovaného za okolnosti, že o jej negatívnom vplyve nebola preukázaná jeho vedomosť. V tomto prípade bol trestný čin spáchaný v stave zmenšenej pričetnosti, ktorá vyvierala zo zdravotného stavu páchatela, a preto bolo potrebné uplatniť postup uvedený v ods. 2 písm. c/ § 39 Tr. zák. s rešpektovaním účelu trestu. (primerane aj Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004, sp.zn. 4 To 15/2004 - R55/

Krajský súd považoval preto ovplyvnenie vôľovej zložky pričetnosti páchatela za okolnosť, ktorú bolo potrebné zohľadniť pri ukladaní trestu. Účel trestu spočívajúc aj v požiadavke ochrany spoločnosti pred obžalovaným a zabránenia recidíve tohto páchatela v situácii, že jeho rozhodnutie spáchať trestný čin významne ovplyvnila sexuálna deviácia, ktorej vplyv možno do budúcnosti eliminovať prostriedkami odbornej lekárskej pomoci v rámci ochranného liečenia, bolo podľa názoru krajského súdu možné dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania s použitím zákonného postupu pri mimoriadnom znížení trestu.

Osoba obžalovaného vytvára predpoklady pre priaznivú prognózu nápravy tohto páchatela. Až na jedno odsúdenie, ktoré bolo v roku 1990 zahladené vykonaním trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov, a ktoré nebolo podobnej povahy ako v prejednávanej veci, obžalovaný doposiaľ nebol. V minulosti bol postihnutý za priestupok proti majetku pokutou 5,- eur, čo vyplynulo nielen z výpisu priestupkov ale aj zo správy obce S.a, podľa ktorej mu síce príslušníci obecnej polície pomáhali, keď opitý sa nevládal dostať domou a podľa vyjadrenia manželky sa jeho správanie v opitosti mení tak že museli odísť z domu, no správanie obžalovaného nebolo prerokované komisiou obecného úradu. Zo správy z miesta výkonu väzby pritom vyplynulo, že vo výkone väzby sa obžalovaný správal slušne a disciplinovane.

Nemožno prehliadnuť ani skutočnosť, že ošetrojúci lekári maloletej poškodenej svedkyňa P. P. U. a P. X. C. nezistili na vyšetrovanej maloletej zrejme známky fyzického napadnutia a po gynekologickom vyšetrení nebolo zistené žiadne fyzické násilie ani porušenie panenskej blany, stopy začervenania a ani stopy po inom zásahu cudzej osoby, pričom ani na pokožke maloletej poškodenej neboli nájdené žiadne stopy poranení. Podľa znalkyne PhDr. S. E. následkom konania obžalovaného u maloletej nenastali žiadne nepriaznivé zmeny v jej psychickom stave a znalkyňa nezistila ani žiadne znaky traumatizácie v osobnosti. Na druhej strane následok trestnej činnosti obžalovaného je závažný o to viac, že obžalovaný konal proti chorému dieťaťu, svojej dcére, ktorú mal podľa jej matky mať v opatere počas jej neprítomnosti

Podľa názoru krajského súdu tak primeraným trestom odňatia slobody pre obžalovaného, ktorý zohľadňuje účel trestu a všetky hľadiská rozhodujúce pre rozhodnutie o druhu a výmere trestu uvedené § 34 Tr. zák. a zákonného obmedzenia uvedeného v § 39 ods. 3 písm. d/ Tr. zák., je trest vo výmere piatich rokov so súčasným uložením ochranného liečenia, ktorého sa podané odvolanie nedotklo.

Krajský súd dospel v otázke spôsobu výkonu uloženého trestu odňatia slobody k obdobnému záveru ako súd okresný, a pretože obžalovaný doposiaľ nebol nikdy vo výkone trestu odňatia slobody, zaradil ho v zmysle § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Na základe toho, že vo vyššie uvedených smeroch bol napadnutým rozsudkom porušený Trestný zákon a uložený trest bol neprimeraný, krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a vo veci sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.